

PARAULA I VIDA

Una gran catequesi en pedra

Els coneixedors de la vida de Gaudí ens diuen que un dels seus llibres de capçalera era el titulat *L'Any Litúrgic*, de l'abat dom Prosper Guéranger, un llibre que va tenir una gran divulgació entre els estudiosos i els fidels a l'inici del segle xx a Catalunya.

Gaudí era un admirador de la litúrgia cristiana i de la seva estètica. Això explica que projectés el temple de la Sagrada Família com una gran catequesi de l'Església, talment com aquesta s'expressa en el curs de l'any litúrgic. Si contemplem el temple per fora, amb els divuit campanars i les seves façanes i murs, ens trobem amb la realitat de l'Església: la torre més alta o campanar de Jesucrist; al mig, flanquejant-la, els quatre evangelistes; en l'absis, com a si matern, la Verge Maria; i els dotze apòstols, distribuïts en grups de quatre a cada una de les tres façanes principals: Naixement, Passió i Glòria.

Foto d'un Antoni Gaudí jove (any 1878), quan va obtenir el títol d'arquitecte

S'ha dit que una de les innovacions genials de Gaudí va ser treure el contingut dels retaules interiors i passar-lo a l'exterior, a les façanes. Per això, cada façana és com un gran retaule que ofereix al visitant o al fidel la contemplació dels misteris de la infància, la passió i resurrecció del Senyor, el seu missatge de vida en les benaurances i els sagraments, la professió de fe, i la creació i la glorificació de la humanitat (façana de la Glòria). La contemplació continua en els murs i els finestrals, on veiem les figures dels sants i les santes, decorats com a fruits de l'Esperit Sant. I en els finestrals majors, s'hi poden veure els símbols eucarístics.

Si contemplem el temple per dins, que és l'espai de la celebració, també hi trobem el misteri de l'Església. La construcció de la nau està inspirada en la visió del profeta Ezequiel —en el capítol 47— i en la visió de la Jerusalem celestial, que trobem en el capítol 22 del llibre de l'Apocalipsi.

Quan el visitant entrarà en la nau es trobarà com davant d'un bosc de palmeres. Però cada un d'aquests arbres —les columnes— està dedicat a una Església particular. En aquest sentit hi són totes les diòcesis, tant d'ací com d'arreu del món. Gaudí va pensar un temple veritable catòlic i universal, per això hi va simbolitzar els cinc continents del món i té tant sentit que sigui el Sant Pare qui presideixi la seva dedicació.

Encara amb referència a les columnes, cal dir que en conjunt són cinquanta-dues. Són tots els diumenges de l'any. Les que envolten el presbiteri estan dedicades a l'Advent i a la Quaresma; les quatre del creuer, a Nadal, Rams, Pasqua de Resurrecció i Pentecosta; les del transsepte, al temps pasqual; i l'espai de les cinc naus als diumenges de tot l'any.

Tot això, ni que sigui dit sumàriament, justifica que puguem dir que la Sagrada Família és un temple únic en el món per la seva simbologia bíblica i litúrgica, i també per les innovacions pròpiament tècniques utilitzades en la seva construcció. La seva simbologia religiosa explica que un nunci del Sant Pare a Espanya, monsenyor Rangonesi, quan l'any 1915 visità el temple i va poder escoltar les explicacions de llavis del mateix Gaudí, al final de la visita li digué entusiasmat: «Vostè és el Dant de l'arquitectura!»

† **Lluís Martínez Sistach**
Cardenal arquebisbe de Barcelona

Comencem amb el Papa un nou curs

Exhortació Pastoral

Dr. Lluís Martínez Sistach
Cardenal Arquebisbe de Barcelona

«Comencem amb el Papa un nou curs»

La tradicional carta o exhortació pastoral que el cardenal arquebisbe de Barcelona, Dr. Lluís Martínez Sistach, publica cada any a l'inici del curs, aquest any està dedicada a la visita del Sant Pare el 6 i 7 de novembre per dedicar el temple de la Sagrada Família. Aquest document s'ha editat en un opuscle que inclou el text en català i en castellà. Se'n poden demanar exemplars a la Secretaria General de l'Arquebisbat de Barcelona. Amb el llibret titulat *Set catequesis*, aquesta exhortació pastoral ens pot ajudar molt a sintonitzar amb esperit cristià amb el sentit de la propra visita apostòlica de Benet XVI i a preparar-la bé.

GLOSSA

Si no hagués estat al Txad...

Una jove metgessa va fer una estada de sis mesos en un hospital del Txad. Acabat aquest servei, i ja a casa, encara amb l'impacte de l'experiència viscuda, escriví: «Si no hagués estat al Txad, no portaria al cor tantes persones que m'han fet sentir germana, més enllà de totes les diferències, i que em demanen que no les obliidi.

»No recordaria amb afecte els moments passats a casa de persones que amb prou feines em coneixien i que m'obsequiaven generosament amb la seva hospitalitat, que implicava compartir temps i menjar. No hauria constatat que tenir tant de tot i de manera immediata ens fes gaudir tan poc dels petits plaers quotidians i cercar, alhora i àvidament, noves i més intenses emocions i sensacions per saciar-nos.

»No sabria que la recerca constant de l'eficàcia i la productivitat no ens deixa temps per contemplar la vida i viure més intensament el moment present. No trobaria a faltar la simplicitat de la seva vida, sense la qual passen desapercebuts un munt d'instantis i de detalls de bellesa discreta i fràgil.

»No coneixeria el valor de la tendresa com a filtre per mirar i suportar la realitat més dura, descoratjadora i decebedora. No seria tan conscient que és imprescindible acceptar i viure el sofriment, el dolor i la mort com a part ineludible d'una vida plena.

»No estaria tan convençuda que l'austeritat té molt a veure amb la solidaritat i, també, amb el fet de donar-li a la vida marge suficient per sorprendre'ns, emocionar-nos i commoure'ns. No m'hauria beneficiat de la collita de serenitat i equilibri en les situacions més complexes que deriven del temps dedicat al silenci i a la contemplació.

»No tindria la certesa que hem de treballar per modificar les estructures responsables de perpetuar la pobresa, però que la construcció d'un món més just i més feliç per a tothom passa, necessàriament, pel canvi personal, per una manera de viure més senzilla, més sostenible, més humana i més comunitària.

»No tindria ferida la sensibilitat pel clam d'aquells que tenen com a horitzó intentar sobreviure i que moren molt abans del que els correspon i del que hauria de tolerar la humanitat, superada la primera dècada del segle XXI.

»No hauria descobert el rostre de Crist, amb tanta certesa, en persones i situacions quan només restava pregar i confiar en la seva misericòrdia. Ni l'hauria vist amb una real joia pasqual en altres moments que portaven a l'agraïment i a l'acció de gràcies.»

Poques paraules a afegir. Només tornar a la Paraula: «Quan facis caritat, no siguis gasiu. No esquivis cap pobre, i Déu no t'esquivarà» (Tb 4,7).

Enric Puig Jofra, SJ

ANY MARAGALL

Al caminant que s'acosta al Temple [...] el pit se li eixampla en un pressentiment d'eternitat [...] El Temple que constant espera els seus altars, delint amb perennal fervor la presència de Déu en

ells, alçant-se sempre envers la infinita altura sense arribar-hi mai, però sense perdre's tampoc l'amorosa esperança! Quin bell símbol per anar-se'l trametent els segles els uns als altres!

Al caminante que se acerca al Templo [...] el pecho se le ensancha en un presentimiento de eternidad [...] El Templo que, constante, espera sus altares, deseando con un fervor perenne la presencia de Dios en ellos, levantándose siempre hacia la infinita altura sin llegar nunca a ella, pero ¡sin perder tampoco la amorosa esperanza! ¡Qué bello símbolo para írselo transmitiendo unos a otros los siglos!

(El Temple que naix. *Diario de Barcelona*, 1900. *Tria*, 1909).

DIUMENGE XXVIII DE DURANT L'ANY

▶ Lectura del segon llibre dels Reis (2Re 5,14-17)

En aquells dies, Naaman de Síria baixà al Jordà i s'hi banyà set vegades, com li havia dit Eliseu, l'home de Déu. La pell se li tornà com la d'una criatura i quedà pur de lepra. Llavors se'n tornà amb tot el seu seguici cap a l'home de Déu, entrà a casa d'ell i, dret al seu davant, li digué: «Ara sé ben bé que, fora d'Israel, no hi ha cap altre Déu enlloc més de la terra. Per favor, accepta un present del teu servidor». Eliseu li digué: «No acceptaré res. T'ho juro per la vida del Senyor, davant del qual estic sempre, a punt per servir-lo». Naaman insistia que admetés el present, però Eliseu s'hi negà. Llavors Naaman digué: «¿Permetes que el teu servidor carregui dues mules de terra d'aquest país? És que d'ara endavant el teu servidor no oferirà cap holocaust ni cap altra víctima a altres déus, sinó només al Senyor.»

▶ Salm responsorial (97)

R. *El Senyor ha revelat la seva ajuda, i els pobles contemplen la salvació.*

Canteu al Senyor un càntic nou: / ha fet obres prodigioses, / la seva dreta i el seu braç sagrat / han sortit victoriosos. R.

El Senyor ha revelat la seva ajuda, / i els pobles contemplen la salvació. / L'ha mogut l'amor que ell guarda fidelment / a la casa d'Israel. R.

Tothom ha vist d'un cap a l'altre de la terra, / la salvació del nostre Déu. / Aclameu el Senyor arreu de la terra, / esclateu en cants i en crits d'alegria. R.

▶ Lectura de la segona carta de sant Pau a Timoteu (2Tm 2,8-13)

Estimat, pensa que Jesucrist, del llinatge de David, ha ressuscitat d'entre els morts. Aquesta és la Bona Nova que jo predico, i per això he de sofrir fins a trobar-me empresonat com si fos un malfactor. Però les presons no poden encadenar la Paraula de Déu. Jo ho suporto tot per amor dels elegits, perquè ells també aconseguixin la salvació i la glòria eterna que Déu ens dona en Jesucrist.

Això que diem és ben cert: Si morim amb ell, també viurem amb ell; si som constants en les proves, també regnarem amb ell; si el neguem, ell també ens negarà; però com que no pot negar-se ell mateix, ell continua fidel si nosaltres no li som fidels.

▶ Lectura de l'evangeli segons sant Lluc (Lc 17,11-19)

Un dia, Jesús, tot anant a Jerusalem, passava entre Samaria i Galilea. Al moment que entrava en un poblet li sortiren deu leprosos, que s'aturaren un tros lluny i cridaren: «Jesús, mestre, apiadeu-vos de nosaltres!». En veure'ls Jesús els digué: «Aneu a presentar-vos als sacerdots».

Mentre hi anaven, quedaren purs de la lepra. Un d'ells, quan s'adonà que estava bo, tornà enrere donant glòria a Déu amb grans crits, es prosternà als peus de Jesús amb el front fins a terra i li donava gràcies. Era un samarità. Jesús digué: «No eren deu els qui han estat purificats? On són els altres nou? Només aquest estranger ha tornat per donar glòria a Déu?» Llavors li digué: «Aixeca't i vés-te'n. La teva fe t'ha salvat».

▶ Lectura del segundo libro de los Reyes (2Re 5,14-17)

En aquellos días, Naamán de Siria bajó al Jordán y se bañó siete veces, como había ordenado el profeta Eliseo, y su carne quedó limpia de la lepra, como la de un niño. Volvió con su comitiva y se presentó al profeta, diciendo: «Ahora reconozco que no hay dios en toda la tierra más que el de Israel. Acepta un regalo de tu servidor.»

Eliseo contestó: «¡Vive Dios, a quien sirvo! No aceptaré nada.» Y aunque le insistía, lo rehusó.

Naamán dijo: «Entonces, que a tu servidor le dejen llevar tierra, la carga de un par de mulas; porque en adelante tu servidor no ofrecerá holocaustos ni sacrificios a otros dioses fuera del Señor.»

▶ Salmo responsorial (97)

R. *El Señor revela a las naciones su salvación.*

Cantad al Señor un cántico nuevo, / porque ha hecho maravillas: / su diestra le ha dado la victoria, / su santo brazo. R.

El Señor da a conocer su victoria, / revela a las naciones su justicia: / se acordó de su misericordia / y su fidelidad en favor de la casa de Israel. R.

Los confines de la tierra han contemplado / la victoria de nuestro Dios. / Aclama al Señor, tierra entera, / gritad, vitoread, tocad. R.

▶ Lectura de la segunda carta del apóstol san Pablo a Timoteo (2Tm 2,8-13)

Querido hermano: Haz memoria de Jesucristo, resucitado de entre los muertos, nacido del linaje de David.

Este ha sido mi Evangelio, por el que sufro hasta llevar cadenas, como un malhechor; pero la Palabra de

Dios no está encadenada. Por eso lo aguanto todo por los elegidos, para que ellos también alcancen la salvación, lograda por Cristo Jesús, con la gloria eterna. Es doctrina segura: Si morimos con él, viviremos con él. Si perseveramos, reinaremos con él. Si lo negamos, también él nos negará. Si somos infieles, él permanece fiel, porque no puede negarse a sí mismo.

▶ Lectura del santo evangelio según san Lucas (Lc 17,11-19)

Yendo Jesús camino de Jerusalén, pasaba entre Samaria y Galilea. Cuando iba a entrar en un pueblo, vinieron a su encuentro diez leprosos, que se pararon a lo lejos y a gritos le decían: «Jesús, maestro, ten compasión de nosotros.» Al verlos, les dijo: «Id a presentaros a los sacerdotes.» Y, mientras iban de camino, quedaron limpios. Uno de ellos, viendo que estaba curado, se volvió alabando a Dios a grandes gritos y se echó por tierra a los pies de Jesús, dándole gracias. Este era un samaritano. Jesús tomó la palabra y dijo: «¿No han quedado limpios los diez?; los otros nueve, ¿dónde están? ¿No ha vuelto más que este extranjero para dar gloria a Dios?» Y le dijo: «Levántate, vete; tu fe te ha salvado.»

Guarició dels 10 leprosos.
Mosaic, Monreale (Sicília, Itàlia)

LECTURES DE LA MISSA DIÀRIA

■ **Dilluns** (litúrgia hores: 4a setm.): Ga 4,22-24.26-27.31-5,1 / Sl 112 / Lc 10,25-37 □ **dimarts**: 1Cr 15,3-4,15-16;16,1-2 (o bé Ac 1,12-14) / Sl 26 / Lc 11,27-28 ■ **dimecres**: Ga 5,18-25 / Sl 1,1-2.3.4 i 6 / Lc 11,42-46 ■ **dijous**: Ef 1,1-10 / Sl 97 / Lc 11,47-54 □ **divendres**: Ef 1,11-14 / Sl 32 / Lc 12,1-7 ■ **dissabte**: Ef 1,15-23 / Sl 8 / Lc 12,8-12 ■ **diu-menge** vinent, XXIX durant l'any (lit. hores: 1a setm.): Ex 17,8-13 / Sl 120 / 2Tm 3,14-4,2 / Lc 18,1-8.

COMENTARI

Apiadeu-vos de nosaltres

El tema de la litúrgia d'aquest diumenge és la fe que no coneix fronteres, la fe que triomfa sobre les diferències racials, culturals i socials. La lectura del segon llibre dels Reis evoca la història de Naaman, un general de Síria que, després d'haver estat guarit de lepra, confessa sense embuts la seva fe en el Déu d'Israel. D'aquesta manera un pagà es converteix en símbol del veritable creient.

La mateixa lliçó la trobem en l'evangeli de Lluc, en l'episodi conegut com *la purificació dels deu leprosos*. També aquí el protagonista és un estranger (un samarità), també està malalt de lepra, també és rebutjat pels seus connacionals i, com Naa-

man, també esdevé un model de fe i amor. La figura del samarità leprós concentra l'essència de la marginació i de la pobresa. D'una banda, la seva malaltia, considerada signe de maledicció divina per un pecat gravíssim, l'aïlla completament de la societat; d'altra banda, la seva nacionalitat el converteix en un home de sang impura, un heterodox, un enemic d'Israel del qual convé distanciar-se.

Entendrit per la súplica dels leprosos («Apiadeu-vos de nosaltres»), Jesús els guareix d'aquell mal terrible. Tots són *guarits*, observa l'evangelista Lluc, però només un és *salvat*. Es tracta del samarità, l'únic capaç d'agraïment, l'únic que torna

enrere per donar glòria a Déu i gràcies a Jesús. Amb la seva actitud, esdevé símbol del perfecte creient que dirigeix la seva lloança a Déu per mitjà del Crist.

Quina lliçó podem treure d'aquest episodi? Són els últims, els rebutjats i marginats de les estructures de poder els qui ocupen el primer lloc en el Regne de Déu. Totes les persones (samaritans inclosos) ens poden ensenyar quelcom, totes poden fer llum en el nostre camí. Cal saber donar gràcies pels dons rebuts, però sobretot cal estar disposats a transmetre la llum de la fe i l'amor enmig del nostre món ofuscat per l'egoisme.

DIÀLEGS SOBRE LA FE

La lògica de Déu és la de l'amor

Oriol: —Mare, m'has dit que Déu s'ha fet home, però no acabo d'entendre la raó.

Gràcia: —No ho dic jo que s'ha fet home. Ho diu l'Evangeli.

—Però, tu t'ho creus.

—Sí que m'ho crec, perquè l'Evangeli és Paraula de Déu.

—Però si t'ho creus, vol dir que ho entens?

—M'ho crec, encara que no ho entenc del tot. No entendràs mai definitivament Déu.

—Però, tornem-hi, com és possible que Déu es fes home?

—Per a Déu tot és possible. Déu escull la feblesa d'un nen per fer-se carn en la història. I ho fa per amor. Déu no pot fer res que no sigui per amor, perquè l'amor és la seva essència i tot el que fa, diu i calla obeeix a la lògica de l'amor.

—La lògica de l'amor. Quina lògica és aquesta?

—Estimar és fer-se present a l'altre, ser-hi quan et necessita. Déu crea el món, s'hi revela a través dels patriarques i dels profetes i, finalment, hi envia el seu únic fill. Qui estima, es mou per a l'altre, es fa present on hi ha la ferida.

—Però, aleshores, Déu intervé en la història?

—Sí que hi intervé, però des de la discreció.

—Discreció?

—No adopta la figura del Cèsar, ni s'encarna en un personatge poderós. Es fa present en un nen. Adopta la forma de servent, perquè tothom sàpiga que creure en Déu és servir els altres abans que a un mateix.

Francesc Torralba

(Ah, sí? Com parlar de Déu als infants. Editorial Claret

Sentit de la dedicació de les esglésies (I)

Davant de la dedicació del temple de la Sagrada Família per Benet XVI, cal dir, des del començament, que el ritual de la dedicació de les esglésies és un dels textos revisats amb més fortuna per la bellesa de textos, pel sentit pedagògic dels ritus, per la fidelitat a la tradició més profunda, per la riquesa de les imatges bíbliques i, alhora, per la novetat reeixida d'alguns textos. S'ha dit que aquest ritual és una joia de la reforma litúrgica.

L'actual és un plantejament profundament unitari: l'Església es reuneix per inaugurar una església i segueix pas a pas el ritual de la celebració eucarística, destacant —in-aurant— cadascun dels llocs i dels actes, fins al cim de la celebració: la pregària eucarística i la comunió.

El ritu comença amb l'Església reunida, sigui en una església propera o en un lloc apropiat, des d'on comença la processó cap a l'església nova. Alguna vegada el poble es reuneix dintre de l'església i només el bisbe amb els ministres i alguns fidels estan a fora, davant les portes tancades. També la salutació episcopal és un text exclusiu d'aquest moment. Recorda als reunits que ells són la presència de l'Església, que ells són abans que la seva casa, i més importants que aquesta.

En qualsevol cas, la reunió és festiva. És una alegria humana, com la del qui estrena la casa familiar, però en la fe és l'alegria de *la casa del Senyor*. Abans d'entrar a l'església nova hi ha el ritu de presentació d'aquest edifici i el seu lliurament a l'Església. Això ho fan «els delegats dels qui han intervingut en l'edificació de l'església» (fidels, benefactors, arquitectes, treballadors).

Aquest ritual tan simple és fortament eloqüent. Una església no s'edifica per gust particular sinó perquè l'habitin els fidels, l'Església. La seva edificació és una obra humana, però *per a Déu*. Hi ha també un gest que expressa l'articulació del ministeri episcopal amb el presbiteral. El bisbe demana al prevere que tindrà cura d'aquesta església que obri la porta, que des d'ara restarà oberta per a l'assemblea dels fidels, per als sagraments i per a la pregària.

Mons. Pere Tena

Bisbe auxiliar emèrit de Barcelona

SANTORAL

10. ✝ Diumenge XXVIII durant l'any. Mare de Déu del Remei; sant Tomàs de Villanueva (1486-1555), bisbe de València (agustiniana), de Fuenllana. Sant Sabí, ermità al Pirineu.

11. Dilluns. Santa Soledat Torres Acosta (Madrid 1826-1887), vg., fund. Serventes de Maria, Vetlladores dels Malalts (SM, 1851); sant Germà, bisbe i mr. beat Joan XXIII, papa.

12. Dimarts. Mare de Déu del Pilar, apareguda a Saragossa segons la tradició, patrona d'Aragó. Sant Serafí de Monte Granario, rel. caputxí; santa Domnina, vg.

13. Dimecres. Sant Eduard (1002-1062), rei d'Anglaterra, venerat a Westminster; santa Celedònia, vg.

14. Dijous. Sant Calixt I, papa (217-222) i mr.; sant Just, bisbe; santa Fortunata, vg. i mr.

15. Divendres. Santa Teresa de Jesús (Àvila 1515-Alba de Tormes 1582), vg. carmelitana i doctora de l'Església, reformadora; sant Bru, bisbe; santa Tecla, abadessa.

16. Dissabte. Santa Hedvig (Eduvigis), rel. cistercenca (†1243), viuda del príncep de Silèsia; santa Margarida-Maria Alacoque (1647-1690), vg. salesa a Paray-le-Monial, propagadora de la devoció al Sagrat Cor; sant Gal, abat, apòstol de Suïssa; sant Galderic o Galdric, agricultor occità, patró dels pagesos catalans; sant Bertran, bisbe de Cominges.

Fe d'errates del santoral

Al Full del 19 de setembre per error de muntatge, els sants estaven avançats un dia respecte el que els corresponien. Lamentem les molèsties causades.

QUERIDOS ABUELOS

Creencias religiosas y salud

Un grupo de científicos israelíes ha podido comprobar en una población de más de cien mil personas, mediante un estudio longitudinal, la influencia de las creencias religiosas en la salud, llegando a la conclusión de que el estilo de vida y los comportamientos que promueven las diferentes creencias religiosas potencian la salud.

Asimismo, está comprobado que sobrevivimos gracias a la ternura y al amor. Los cuatro factores que influyen en la felicidad de los mayores son los siguientes: la aceptación, el cariño, la corrección y la valoración. Nuestro lenguaje no verbal (gestos cargados de ternura, caricias, etc.), el aceptar a la persona como única e irreplicable, la paciencia y la valoración que tenemos de él, son formas esenciales para asegurar la felicidad del anciano.

Pero para ser feliz hay que tener la voluntad de serlo, hacer más vida social, desarrollar una personalidad extrovertida, ser más activo (pero sin obsesionarse por ello), generar pensamientos positivos y eliminar problemas negativos... Ya que si no *lubricamos* las conexiones neuronales ejercitando nuestra mente, el deterioro de nuestras facultades psíquicas no tardará en aparecer.

Para estimular la mente no hay como las ganas de aprender, pero a cierta edad se pierden las ganas de muchas cosas, entre ellas de aprender. Y hay que buscar *estimulantes* que animen a la persona mayor a mejorar sus conocimientos y a mantener la mente activa. Nunca es tarde para aprender. Leer es el mejor deporte cerebral. Y por supuesto también escribir. O hacer un ejercicio físico o un deporte, o un juego... Hace casi dos siglos lo sentenció el médico estadounidense Oliver Wendell Colmes: «Los hombres no dejan de jugar porque se hagan viejos; se hacen viejos porque dejan de jugar».

La escritora Christiane Singer escribió: «La vejez más cruel no es la del cuerpo: es la del corazón». Y un refrán sobre abuelos dice. «Si te abrazó tu nieto, ya conoces la ternura de Dios».

Dr. Paulino Castells

(Queridos abuelos, Ediciones Ceac. Estimats avis, ed. Columna)

ENTREVISTA

FRANCESC XAVIER GAMBÚS

Voluntaris papals

Amb la seva esposa, fills i néts comparteix un ideari de servei a la comunitat, i és que en Francesc X. Gambús té esperit de voluntari —es va iniciar amb les inundacions de l'any 1962 a Terrassa, amb l'uniforme escolta, i a poc a poc va anar derivant cap a l'acció solidària. Fa 33 anys que pertany a l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes —amb la qual va viure la vinguda de Joan Pau II de 1982—, i actualment l'arquebisbat de Barcelona li ha encomanat la coordinació, amb la col·laboració de Rosa M. Famadas, dels voluntaris que participaran en la visita de Benet XVI, el proper 7 de novembre. Per fer-se'n voluntari —se'n necessiten més de 3.000!—: 932 701 012 / vsp.voluntaris@arqbcn.cat.

Per què és tan important la tasca del voluntari?

El voluntari és aquella persona que realitza de forma altruista i no onerosa una tasca en benefici de tercers. L'organització d'un gran esdeveniment com la visita del Papa Benet XVI a Barcelona no es podria dur a terme sense la col·laboració de moltes persones que es dediquen a ajudar altres ciutadans perquè puguin seguir la cerimònia a la Sagrada Família i gaudir de la visió del Sant Pare.

Quines tasques teniu encomanades, de cara a la visita?

La majoria són de les anomenades d'ordre: ajudar els fidels a trobar el lloc assignat per veure al Sant Pare; acompanyar els 400 sacerdots que repartiran la comunió; col·laborar amb les forces de seguretat a cobrir el trajecte que Benet XVI farà amb papamòbil; acompanyar els membres que formen el seguici de Sa Santedat; o mantenir l'ordre i el guarda-roba a les diverses sagristies organitzades.

Com a cristià, el voluntariat enforteix la fe?

Respondré amb una cita de l'Evangeli: «Us ho asseguro: tot allò que fèieu a un d'aquests germans meus més petits, a mi m'ho fèieu» (Mt 25,40). I amb aquest esperit entenc que hem de contemplar el voluntariat cristià, treballant fonamentalment en l'àmbit social —malalts, presons, necessitats...—, però sense descartar mai treballar en un moment determinat per la societat en general, aplicant el lema escolta per excel·lència: «Sempre a punt».

Òscar Bardají i Martín

AGENDA

ACTES I CONFERÈNCIES

Trobada Oberta a la parròquia de la Puríssima Concepció. Reflexió del prof. Guzman Carriquiry, vicesecretari general del Consell Pontifici per als Laics: «A l'espera de Benet XVI. Sentit i responsabilitat». Dia 15 d'octubre (19.30 h) c/ Aragó 299. Organitzen: Associació de Metges Cristians de Catalunya, Adoració Nocturna del Tibidabo, Associació Charles Peguy, Comunió i Alliberament, e-cristians, Schola Cordis Iesu, Fe i Cultura, Federació de Cristians de Catalunya.

Santa Maria del Mar. Celebra la fiesta del Pilar el 12 de octubre (10 h) con una missa concelebrada por sacerdotes aragoneses residentes en Cataluña y sacerdots devotos de la Virgen. Ofrenda floral. Participarán los coros de las casas de Aragón en Barcelona, con sus rondallas.

Con el Papa en la Sagrada Familia. Ciclo de 3 conferencias del Instituto Teología y Humanismo: miércoles 13 octubre, «Ministerio del Papa en la Iglesia Universal», por el P. Evelio J. Ferreras, op. Jueves 14, «Gaudí y el compromiso cristiano del laico», por el P. Juan José Gallego, op. Viernes 15, «El templo como casa de encuentro con Dios», por el P. Antonio García, op. Horario: 18.45-19.45 h. En la Sala Ramón Penyafort (c/ Bailén 10, Bcn).

«**El Evangelio de San Pablo**». Grupo en el Santuario del Perpetuo Socorro (Balmales, 100) dirigido por el P. Cipriano Chaverri, redentorista. Todos los miércoles (19.30 h). Tel. 932 151 397.

Meditació cristiana segons el monjo benedictí John Main. Conferència d'introducció a la meditació cristiana, a la Basílica de la Concepció, el dia 14 d'octubre (8 del vespre), del Dr. Marco Schorlemmer. Per a tothom qui cerca compartir un camí de creixement personal i de transformació social. Trobades de pregària cada dimarts (19.30 h) al Cambril (Llúria 70).

Piquia. de Sant Pau del Camp (Sant Pau 101). S'hi celebra Sant Galderic, patró dels pagesos catalans, amb una missa el dissabte 16 (20 h) cantada per la Coral Heura, dir. per Gemma Andreu.

Pastoral del Sord de Barcelona

Com cada any, s'ha celebrat el **Dia Mundial de les persones sordes**, a nivell de la Federació de Sords de Catalunya (FESO-CA), enguany a Mataró. La Pastoral del Sord procura oferir una atenció pastoral en tot el que normalment trobem a les parròquies adaptada a les dificultats de comprensió i expressió que poden tenir les persones sordes i sordcegues. Tinguem present en la nostra pregària aquest món de silenci que, com a Església, cal atendre en les seves necessitats específiques, cercant com trencar les barreres a la comunicació, també per transmetre l'Evangelí.

- Missa celebrada en llengua de signes: dissabtes i vigílies a les 18.30 h. Dimarts a les 20 h.
- Confessions, des de mitja hora abans de la missa.
- Grup de litúrgia, dissabtes a les 17.45 h.
- Adoració eucarística, primer dissabte del mes de 17.45 a 18.15 h.
- Trobada de formació cristiana, dissabtes de 19.30 a 20.15 h.
- Grup de joves, un dissabte al mes a les 19.30 h.
- Trobada de matrimonis joves, un dissabte al mes a les 19.30 h.
- Catequesi d'infants, dissabtes a les 17.30 h o dijous a les 18 h.
- Reforç logopèdic i escolar, dimarts i dijous de 18 a 19.30 h.
- Orientació familiar per a pares, un dijous al mes de 18 a 19 h.
- Activitats formatives per a adults, dimarts i dijous de 17 a 19.30 h.
- Formació de col·laboradors, dimarts de 17 a 18 h.

Per a més informació o per a alguna atenció pastoral concreta (catequesi de primera comunió o de confirmació, preparació al baptisme o al matrimoni, orientació familiar, visites a malalts, celebracions exequials, assessorament, consultes...) cal adreçar-se a Mn. Xavier Pagès Castañer, els dimarts, dijous o dissabtes a la tarda als locals de la parròquia de Santa Teresa de l'Infant Jesús (Via Augusta 68, entrada pel jardí del c/ Sant Marc o c/ Benet Mercadé 25, 08012, Barcelona), mòbil: 619 672 691, a/e: pastoralsord@arqbcn.org, web: www.pastoralsord.tk.

CURSOS

Cristianisme i Justícia. Curs «Experiència espiritual i compromís social», coordinat per José I. González Faus. Els dijous (19.30-21.15 h), del 14 d'octubre al 25 de novembre. Seminari «Una lectura reposada de l'Evangelí de Marc», a càrrec de Francesc Riera, els dilluns (19.30-21.15 h), del 4 d'octubre al 13 de desembre. c/ Roger de Llúria 13. Barna.

Formació en Pastoral Sanitària. A l'Escola de Pastoral Sanitària dels Centres Sociosanitaris Catòlics de Catalunya (c/ Elisa, 14), en dos cicles, del 19 d'octubre al 7 de juny. També podran realitzar mòduls i assistir com a oients aquelles persones que vulguin formar-se o actualitzar la seva formació, encara que no obtindran el títol oficial. Aquests cursos van dirigits a sacerdots, religiosos/es, treballadors/es de la salut i tercera edat, voluntaris a parròquies i centres de la 3a edat, etc. In-

formació i matrícula: CSSCC, pl. Urquinaona 11, 3r 1a A, Bcn. Horari: 9.30-13 i 16-19 h, de dilluns a divendres, tel. 933 182 738, a/e: csscc@planalfa.es.

Utopies, contrautopies i quimeres. Seminari de Filosofia i Mística XIII, 5 sessions. 1a: Francesc Torralba, «La capacitat utòpica de l'ésser humà» el dia 14. En seguiran quatre més els següents dijous (19.30-21 h) a l'Auditori Joan XXIII (Via Augusta 205). Info.: 932 013 701, associaciocic@terra.es

«**El viatge com a forma simbòlica (II)**». Cicle de conferències, coord. Eduard Cairol, dimecres del 13 d'octubre al 17 de novembre (19-21 h). Dia 13: Els viatges interiors. Del sí mateix a l'Absolut, per Agustí Borrell. Organitza: Fundació Joan Maragall i UP, que ofereix el seu local a Balmales 132-134. Info. i matríc. fjm@fundaciojoanmaragall.org, tel. 934 880 888 o info@idec.upf.edu, tel. 935 421 850. Gratuït amb inscripció prèvia.

PREPAREM EL VIATGE DEL PAPA

L'Arquebisbat demana voluntaris per a la visita del Papa a Barcelona

És conegut de tothom que els propers dies 6 i 7 de novembre Barcelona tindrà el privilegi de rebre la visita de Sa Santedat el Papa Benet XVI amb motiu de la dedicació del Temple de la Sagrada Família.

L'organització d'un esdeveniment com aquest comporta múltiples punts d'atenció que forçosament han de cobrir-se amb la col·laboració desinteressada de moltes persones, tant en el procés previ de preparació dels actes com en el moment que se celebren. Per atendre tots els aspectes inherents a aquesta visita, s'ha constituït des del passat dia 15 de setembre a l'Arquebisbat de Barcelona (c/ Bisbe 5) l'oficina «Voluntaris pel Papa», el responsable de la qual és el Sr. Xavier Gambús, on podreu inscriure-us i demanar qualsevol informació. També podeu contactar a través del c/e: vsp.voluntaris@arqbcn.cat i per tel. 932 701 012 o fax: 932 701 303 (10-14 h i 17-19.30 h). Més informació: www.papabarcelona2010.cat, especialment l'apartat «vull participar-hi». Us necessitem!! Us esperem!!

PUBLICACIONS

Taüll (núm. 29). Ha aparegut un nou número d'aquesta revista, en la qual col·laboren les diòcesis de Catalunya i que coordina el bisbat de Girona, que també té cura de l'edició. Està editada pel Secretariat Interdiocesà per a la Custòdia i Promoció de l'Art Sagrat a Catalunya (SICPAS). Per part de Barcelona, hi col·labora el Dr. Josep M. Martí Bonet. Les persones interessades a conèixer aquesta publicació la poden trobar a l'Arxiu Diocesà (c/ del Bisbe 5, Bcn).

PALABRA Y VIDA

Una gran catequesi en piedra

Los que conocen la vida de Gaudí nos dicen que uno de sus libros de cabecera era el titulado *El Año Litúrgico*, del abad Dom Prosper Guéranger, libro que tuvo gran divulgación entre los estudiosos y los fieles a inicios del siglo xx en Cataluña.

Gaudí era un admirador de la liturgia cristiana y de su estética. Esto explica que proyectara el templo de la Sagrada Familia como una gran catequesi de la Iglesia, tal como esta se expresa a lo largo del año litúrgico.

Si contemplamos el templo por fuera, con sus dieciocho campanarios y sus fachadas y muros, nos hallamos ante la realidad de la Iglesia: la torre más alta o campanario dedicado a Jesucristo; la rodean los cuatro evangelistas; en el ábside, como seno materno, la Virgen María; y los doce apóstoles, distribuidos en grupos de cuatro en cada una de las tres fachadas principales: Nacimiento, Pasión y Gloria.

Se ha dicho que una de las innovaciones geniales de Gaudí consistió en sacar el contenido de los retablos interiores, pasándolo al exterior, a las fachadas. Por eso cada una de ellas es como un gran retablo que ofrece al visitante o al fiel la contempla-

ción de los misterios de la infancia, pasión y resurrección del Señor, su mensaje de vida en las bienaventuranzas y los sacramentos, la profesión de fe y la creación y la glorificación de la humanidad (fachada de la Gloria). La contemplación continúa en los muros y los ventanales, donde vemos las figuras de los santos y santas, decorados como frutos del Espíritu Santo. Y en los ventanales mayores se pueden contemplar los símbolos eucarísticos.

Si observamos el templo por dentro, que es el espacio de la celebración, también hallamos el misterio de la Iglesia. La construcción de la nave está inspirada en la visión del profeta Ezequiel —en el capítulo 47— y en la visión de la Jerusalén celestial, que se encuentra en el capítulo 22 del libro del Apocalipsis.

Cuando el visitante entre en la nave se hallará como ante un bosque de palmeras. Pero cada uno de estos árboles —las columnas— está dedicado a una Iglesia particular. Están así representadas todas las diócesis, tanto las de aquí como las del mundo entero. Gaudí pensó un templo de verdad católico y universal, por ello simbolizó en él los cinco continentes

del mundo y tiene tanto sentido que sea el Papa quien presida su dedicación.

Por lo que se refiere a las columnas, podemos añadir que son un conjunto de cincuenta y dos. Son todos los domingos del año. Las que rodean el presbiterio están dedicadas al Adviento y a la Cuaresma; las cuatro del crucero, a la Navidad, Ramos, Pascua de Resurrección y Pentecostés; las del transepto, al tiempo pascual; y el espacio de las cinco naves a los domingos de todo el año.

Todo lo cual, aunque sea dicho en forma de sumario, justifica que podamos afirmar que la Sagrada Familia es un templo único en el mundo a causa de su simbología bíblica y litúrgica, y también por las innovaciones propiamente técnicas utilizadas en su construcción. Su simbología religiosa explica que un nuncio del Papa en España, monseñor Rangonesi, al visitar en el año 1915 el templo y escuchar las explicaciones de boca de Gaudí en persona, cuando acabaron la visita, le dijera entusiasmado: «¡Usted es el Dante de la arquitectura!»

† **Lluís Martínez Sistach**
Cardenal arzobispo de Barcelona